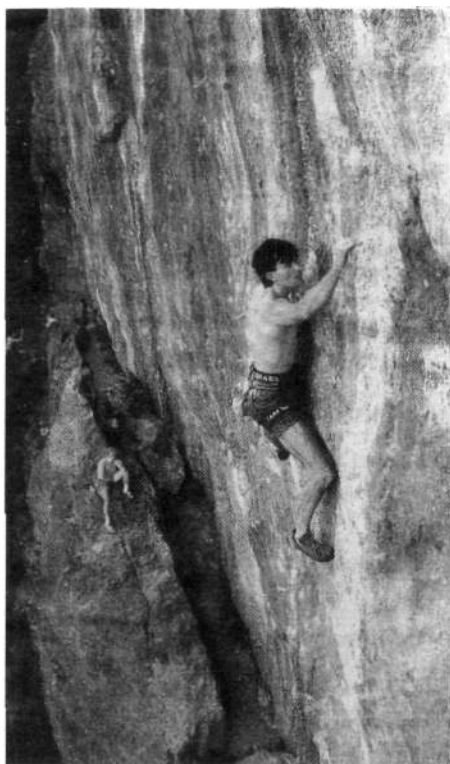

Tomo Česen v smeri Ženska za nagrado

Foto: Marko Prezeli

minut plezanja v steni je bil en sam tekoč gib. »Če ne gre tekoče, nimaš kaj pričakovati,« je pozneje povedal Česen. Tako tekoče je bilo videti, da se je nepoznavalca ta vrhunska plezalska predstava zdela skoraj preprosta.

Ko se je Česen z zadnjim gibom dotaknil konca smeri, je zadonel z vrha stene zmagovit krik: »Je!« Dolgoletne želje so se uresničile. Solo brez varovanja v smeri z oceno 8a ali IX+/X—.

Še preden se je Česen spustil po previsni steni navzdol, je znani slovenski alpinist iz Bohinjske Bele **Marjan Manfreda Marjon**, ki je bil do tedaj redkobeseden, menil: »Za to reč moraš biti popolnoma psihično pripravljen. Tehnično je pri nas še kdo sposoben tega. Toda tu ni nobenega varovanja, nobene mreže pod steno.« Marjon je hotel povedati, da se tak poskus konča samo na dva načina — uspešno ali ...

Ko so plezalci pod steno nad Bohinjsko Belo, ki postaja čedalje bolj znana tudi v tujini, Česnu krepko segali v roke po vrhunskem dosežku, so njegove besede dokazovale, da ni šel v tveganje.

»Temeljito sem se pripravljval. V zadnjih treh letih sem stopnjeval solo vzpone, lahke smeri pa sem začel že pri sedemnajstih letih. Kdor se tega loteva od danes do jutri, pa veliko tvega. Znal sem se popolnoma osredotočiti. Ostati

Naš problem je torej, ali lahko brez dokaza verjamemo, da je bil ta plezalec — ki je bil pred vstopom v Lotse po oceni Mednarodne alpinistične zveze ocenjen kot »najboljši alpinist sveta« — sposoben največjega alpinističnega dejanja v dosednji zgodovini Himalaje.

Če tega ne verjamemo, moramo pač verjeti, da Tomo ni preplezal Lotsejeve južne stene. V tem primeru moramo verjeti v vse zgodbe o dveh diapozitivih, ki naj bi jih po povsem nedokazanem mnenju menda Tomo uporabil kot dokazno gradivo za svoj vzpon;

- brez dokaza moramo verjeti vse, kar je **Cveta Grošelj** povedala domačim in tujim novinarjem o predaji teh diasov Česnu;

- brez dokaza moramo verjeti vse, kar je o prevzemu teh diasov od Česna novinarjem povedala urednica Vertikala **Dominique Vulliamy**;

- brez dokaza moramo verjeti, da sta bila dva Grošljeva diapozitiva v Vertikalu objavljena s Česnovim sodelovanjem, čeprav sta bila oba objavljena napačno obrnjena — zamenjano levo-desno. Tomo bi jih prav gotovo pravilno obrnil! Poleg tega nobeden od objavljenih diapozitivov nima Česnovih besed v podpisu. Tudi najpomembnejši diapozitiv, tisti, ki prikazuje pogled v Zahodno globel, prinaša urednikov, ne Česnov komentar! Ta se glasi: »Na vrhu je Tomo imel ravno dovolj časa, da je fotografiral Zahodno globel Everesta, da bi dokazal svoj vzpon«;

moraš miren. Če nisi miren, mišice otrde,« je pripovedoval plezalec z najvidnejšim dosežkom pri nas.

Na normalen način je Tomo Česen Žensko za nagrado splezal že zdavnaj, kot pravi sam. »Pred vzponom sem šel le malo pogledat, da dobim gibe v roke,« je pripovedoval Česen o zadnjih pripravah na veliko dejanje. »V torek sem soliral osmico in devetico. Pri osmici nisem bil dovolj sproščen, pri devetici pa bistveno bolj, med plezanjem v sredo, trinajstega, pa sploh. Ocena Ženske za nagrado pa pri solo vzponu ne pove vsega. Ključno mesto smeri je dokaj visoko, skoraj pri vrhu. Zato ni nobene šale.«

Tomo Česen je tisto sredo, trinajstega julija letos, v steni nad Bohinjsko Belo postal prvi plezalec na svetu, ki se je povzpel na osemisočak in splezal še desetico. Po Lotseju se je Tomo Česen začel vse bolj ukvarjati s športnim plezanjem. Njegov seznam solo vzponov v Bohinjski Beli, Dovžanovi soteski in Red Rocksu v ZDA je dolg, zadnji pred rekordnim nad Bohinjsko Belo je bil sedemnajsti, vse pa je kronal z osemnajstim, Žensko za nagrado, vzponom, ki ga je kot naročen nagradil tudi popoldanski zvon iz bližnje cerkve.

Jože Dekleva